

แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์อินทรวีเชียรฉันท์ ๑๑
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด เน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ และคุณธรรม โดยสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้ทุกประเภท

แบบฝึกการแต่งคำประพันธ์อินทวิเชียรฉันท์ ๑๑ เป็นการสื่อสารที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกทักษะการเขียน การใช้ภาษาไทย การคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในบทร้อยกรองไทย อันเป็นภูมิปัญญาทางภาษาของคนไทยตลอดจนอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป แบบฝึก การแต่งคำประพันธ์อินทวิเชียรฉันท์ ๑๑ จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ที่มุ่งฝึกทักษะการเขียนคำประพันธ์อินทวิเชียรฉันท์ ๑๑ และการใช้ภาษา โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ

สุชาณี ทองน้อย

คำชี้แจง

ชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ คำคล้องจอง จัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะคำคล้องจองและเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ทำให้เกิดความไพเราะและถูกต้องตามฉันทลักษณ์

วัตถุประสงค์

๑. บอกหลักการของคำคล้องจองได้
๒. บอกลักษณะของคำที่คล้องจองกันได้
๓. แต่งคำที่คล้องจองกันได้
๔. อ่านออกเสียงคำคล้องจองได้อย่างถูกต้อง
๕. สามารถนำคำคล้องจองไปใช้ในการแต่งคำประพันธ์ได้

ใบความรู้เรื่องคำคล้องจอง

ความหมายของคำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีสระเสียงเดียวกัน และตัวสะกดในมาตราเดียวกัน แต่พยัญชนะต้นต่างกัน อาจมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันได้ เช่น

คำคล้องจอง ๑ พยางค์ เช่น

ปลา	กา	มา	น่า	ป่า	พา	ลา
ปิ่น	สิน	กิน	พิน	นิล	ริน	ชิน

คำคล้องจอง ๒ พยางค์ เช่น

เตารีด	มีดบาด	ราดหน้า	ปลาหู	หูดี้
ทะเล	เทน้ำ	ตำรง	คงทน	ปนเป

คำคล้องจอง ๓ พยางค์ เช่น

ฝึกกาดขาว	ราวตากผ้า	กาดม่น้ำ	จำได้ดี
หนังสือเรียน	เขียนตัวเลข	เมฆสีฟ้า	ปลากะพง

คำคล้องจองในบทประพันธ์เรียกว่า คำสัมผัส ซึ่งมีลักษณะบังคับของคำประพันธ์ทุกชนิดแตกต่างกัน เพราะช่วยให้บทประพันธ์นั้นๆ มีความไพเราะ เช่น

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จงตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ามา
เป็นสำเภาอันโสภา
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

ร้อยกรอง คืออะไร

“ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ความหมายของร้อยกรองว่า คือ การสอดผูกให้ติดกัน ประดิษฐ์คำ แต่งหนังสือดีให้มีความไพเราะ ร้อยและเย็บดอกไม้ให้เป็นรูปต่างๆ ” ซึ่งร้อยกรองเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ความสามารถในการเลือกภาษา แล้วจัดวางตำแหน่งถ้อยคำให้เหมาะสม ประกอบกับการฝึกบ่อยจนเกิดทักษะ

ทั้งนี้การเขียนร้อยกรองนั้นใช้คำได้เท่าที่ฉันทลักษณ์กำหนดตามเสียง / ระบุวรรณยุกต์และการกำหนดสัมผัส จึงยากสำหรับนักเขียนใหม่ แต่เมื่อลองเขียนคำประพันธ์ได้บทหนึ่ง จะพบว่าร้อยกรองเป็นเรื่องไม่ยากและงดงามกว่า ให้ความหมายกว้างและลึกซึ้งกว่าการเขียนร้อยแก้วมากมายนัก สิ่งสำคัญที่สุดของคำประพันธ์คือ การวางสัมผัส มีด้วยกัน ๒ ชนิด คือ

สัมผัสใน

สัมผัสใน หมายถึง สัมผัสที่คล้องจองกันในวรรคเดียวกันเป็นสัมผัสที่ไม่บังคับ ดังนั้นจึงไม่มีก็ได้ ไม่ถือว่าผิด แต่สัมผัสในนี้เองที่ทำให้กลอนมีความไพเราะรื่นหูเพิ่มขึ้น ถือว่าเป็นความสามารถพิเศษในการเขียนเพราะเป็นสัมผัสไม่บังคับ ถ้าสัมผัสนอกสร้างรูปร่างลักษณะให้แก่คำประพันธ์แล้ว สัมผัสในก็สร้างความมีชีวิตให้ สัมผัสในมีทั้งสัมผัสสระและ สัมผัสอักษร

สัมผัสสระ เป็นการใช้สระที่เหมือนกันมาสัมผัสกัน เช่น ใจ ไป อะไร ทำไม เป็นต้น

สัมผัสอักษร เป็นการเลือกพยัญชนะ ตัวสะกดเสียงเดียวกันมาสัมผัสกัน เช่น กาด ขาด ตลาด นันท์ ฝัน ปัน เป็นต้น

สัมผัสนอก

สัมผัสนอกหรือสัมผัสบังคับไม่มีไม่ได้ เพราะถูกฉันทลักษณ์บังคับให้มีตามกำหนดไว้ที่เรียกว่าสัมผัสนอก ก็เพราะเป็นสัมผัสนอกวรรค หรือสัมผัสระหว่างวรรค สัมผัสนอกมีลักษณะเป็นสัมผัสสระ

คำคล้องจอง
ตอนที่ ๑ โยงคำสัมผัส

คำชี้แจง อ่านคำที่กำหนดให้แล้วโยงคำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน

๑. ถ้อยคำ

๒. ป้ายรถ

๓. พันสวย

๔. ใบเตย

๕. กว๊ายเดี่ยว

๖. ถ้วยชาม

๗. ร่วงโรย

๘. หน่อไม้

๙. ร่างกาย

๑๐. ชื่นชม

เฉยชา

เดี่ยวขวา

โพรยปราย

สามหลัง

ไฟหน้า

กล้วยหอม

สายฝน

กำหนด

ลมแรง

จดหมาย

คำคล้องจอง
ตอนที่ ๒ อ่านคำสัมผัส

คำชี้แจง หาคำสัมผัสคล้องจอง ๔ พยางค์กับคำที่กำหนดให้

๑. ดื่มนมทุกวัน .....
๒. หนังสือคือมิตร .....
๓. บ้านเมืองสะอาด .....
๔. ลูกแมวชุกชุน .....
๕. นอนหลับพักผ่อน .....
๖. เปลวแดดแผดเผา .....
๗. ยาฆ่าเสพติด .....
๘. ไฟแลบฟ้าร้อง .....
๙. กระจายต้นเต้าน .....
๑๐. รักจริงยิ่งใหญ่ .....

เฉลยแบบฝึกชุดที่ ๑
คำคล้องจอง
ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

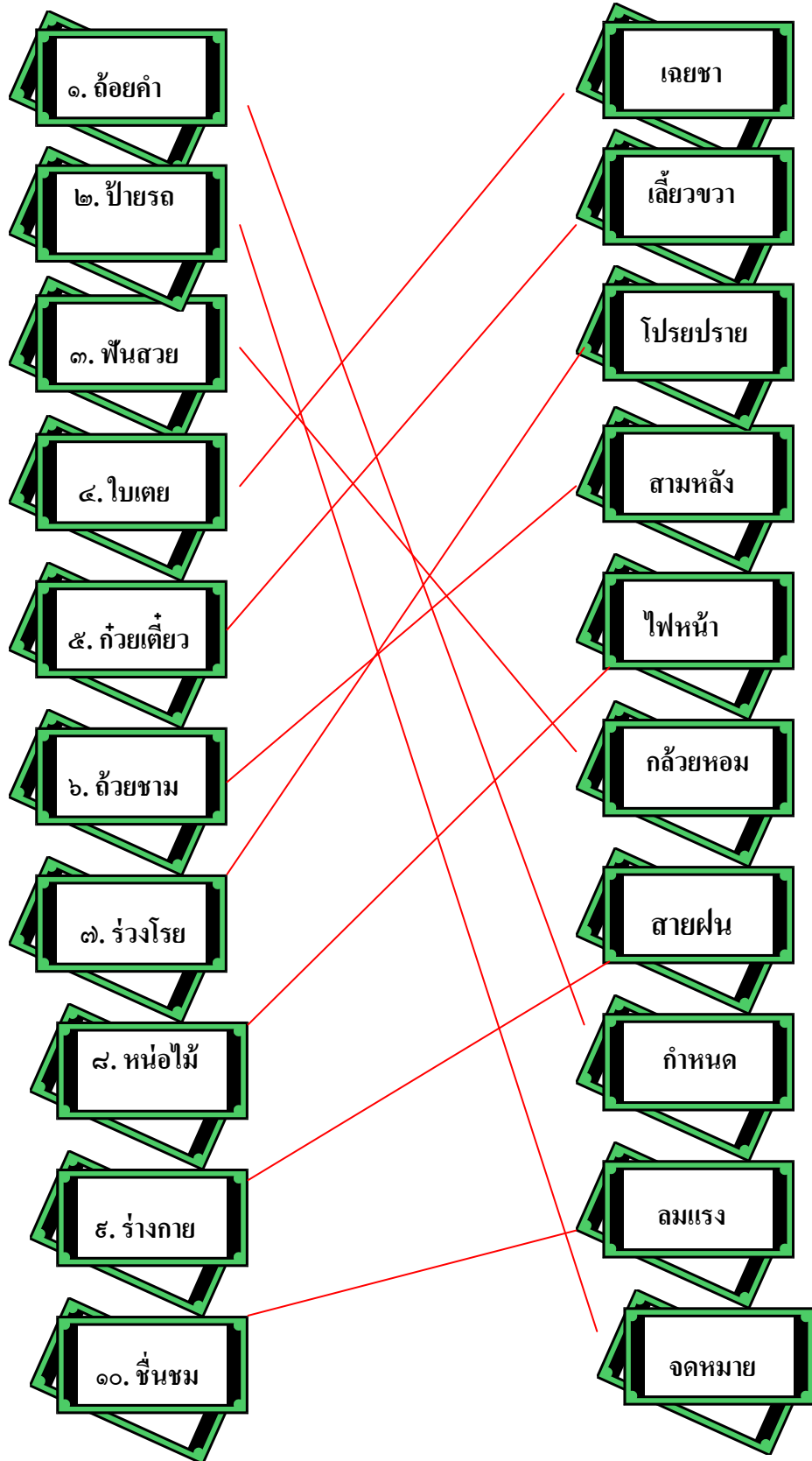

คำคล้องจอง

ตอนที่ ๑ โยงคำสัมผัส

คำชี้แจง อ่านคำที่กำหนดให้แล้วโยงคำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน

คำคล้องจอง
ตอนที่ ๒ อ่านคำสัมผัส

คำชี้แจง หากคำสัมผัสคล้องจอง ๔ พยางค์กับคำที่กำหนดให้

๑. ดึ่มนมทุกวัน ..... **ขยันทำงาน**.....
๒. หนังสือคือมิตร ..... **ชีวิตสดใส**.....
๓. บ้านเมืองสะอาด ..... **ปราศจากฝุ่น**.....
๔. ลูกแมวซุกซน ..... **บุคลิกน่ารัก**.....
๕. นอนหลับพักผ่อน ..... **สุขภาพแข็งแรง**.....
๖. เปลวแดดแผดเผา ..... **ตั้งเงาสีดำ**.....
๗. ยาบ้าเสพติด ..... **เป็นพิษร้ายแรง**.....
๘. ไฟแลบฟ้าร้อง ..... **ปวดท้องหิวข้าว**.....
๙. กระจายดินแดน ..... **วิ่งเล่นไปมา**.....
๑๐. รักจริงยิ่งใหญ่ ..... **มอบใจให้เธอ**.....

คำชี้แจง

ชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ คำครุ ลหุ จัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะคำครุ ลหุและเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ทำให้เกิดความไพเราะและถูกต้องตามฉันทลักษณ์

วัตถุประสงค์

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำครุ ลหุ บอกลักษณะของคำครุ ลหุ และนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ในการแยกคำตามเสียงหนัก (ครุ) เบา (ลหุ) ที่ปรากฏในคำประพันธ์ได้ถูกต้อง

ใบความรู้เรื่องคำครุ

ครุ (๑)

หมายถึง คำหรือพยางค์ในภาษาไทยที่มี "เสียงหนัก" ซึ่งมีลักษณะข้อหนึ่งข้อใดต่อไปนี้
คำหรือพยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงยาวและ อำ ไอ โอ เอา ในแม่ ก กา เช่น
ปู นา ขา เก ตัว ใหญ่ เสีย ไม่ มี ฯลฯ
คำหรือพยางค์ที่มีตัวสะกด ไม่ว่าจะสระเสียงสั้นหรือเสียงยาว เช่น เดือน เพ็ญ สวย เย็น เห็น
 ฯลฯ

ลหุ (๑)

หมายถึง คำหรือพยางค์ในภาษาไทยที่มี "เสียงเบา" ซึ่งประสมด้วยสระเสียงสั้นในแม่ ก กา
เช่น สุ จิ ปุ ลิ ส(งบ) สะ(อาด) ส(ว่าง) ฯลฯ

ตัวอย่างคำครุ

ชม คิด นึก ปาน โโชค เล็บ หลง โลก ครั้ง แม่ พ่อ ผ้า หมอก เมฆ ขาว รongเท้า หนังสือ
คนตรี กีฬา กำไร ลูก นม กิน ก่่อง คู่มือ ครูบาอาจารย์ ดอกไม้ บัว เครื่องซักผ้า เพดาน
หน้าต่าง โรงเรียน รถยนต์ ตำรวจ แม่บ้าน ไม้กวาด เดิน นั่ง กิน นอน น้ำ โดย เตียง นักเรียน
ลูกศิษย์ เคารพ เวลา นาฬิกา เกวียน บ้าน แก้ว อี้ แป้ง ชมพู เล็ก รา ข้ำ ฟัน รางวัด บัณฑิต

ตัวอย่างคำลหุ

สุ จิ ปุ ริ นะ แคะ เจาะ ยุ เลอะ แะ กะ วิ แพะ เปราะ กรู เพราะ มุทะลุ
ช ฌ บ ก็ ปะทุ โด๊ะ และ เหาะ มะลิ กะปิ เยอะแยะ ผุ เซอะ เกาะ เคาะ เปราะ อุบะ
จะ คุ ตี ผิว กระทะ ฤ พระ แคะ แซะ เก๊ะ กระ ละ ระ นะ วิริยะ สระ ตบะ
ตะกละ กระบะ เจอะ เ خرอะ ทมะ เยาะ กระเปราะ เสนาะ ขยะ แซะ แวะะ ฤ ขณะ

ตัวอย่างคำครุ-ลหุในคำเดียวกัน

วิเศษ สะควก ขมา วิจัย โทรทัศน์ โทรศัพท์ มะละกอ กะละมัง เหมาะสม ระหว่าง ระดับ
ประเด็น เสนอ แนะนำ ประพันธ์ ขนบ ปฐม ประถม ซฎา ตะกร้า มะม่วง สะกด กระเดือก
เกษตร เกษม พัฒนา ปทุม ทักษะ นิเทศ สฎา ละเอียด คุณธรรม สถิตย์ พิภพ ธานี เจริญ นที
พสุธา สนิท สนุก

แบบฝึกเรื่อง คำครุ-ลหุ

โหยหวนหวุดหวูตรถไฟ
ผ่านหุบเหวทะเลทรายไปตามราง
เด็กน้อยยอของ
เอาไม้เขี่ยรถไฟบนใบลาน
พลังความกระเป๋าบรอยขาด
ฉันทำความอึ่มหายไปหลายมือ

จุดหมายอยู่ไหนในโลกกว้าง
เลื้อยลอดอุโมงค์กว้างอันมีดนาน
แม่ใช้ไปซื้อของซื้อข้าวสาร
รถไฟคลานเป็น อ.อ่าง ละลานลือ
ตรงที่คาดว่าจะมีเหรียญวางที่
เด็กน้อยตีมือกระที่รถไฟจนแหลกลเหลว

ตอนที่ ๑ จากบทประพันธ์ข้างต้น จงเขียนคำที่เป็นครุ และคำที่เป็นลหุลงในช่องว่างที่กำหนดให้

คำครุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำลหุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เขียนคนด้วยคนใหม่
เขียนปากด้วยพจี
เขียนสมองและสองมือ
มุงมันและปัญญา

เขียนหัวใจด้วยไมตรี
สุจริตจําพรรจา
ด้วยชื่อเสียงและศรัทธา
มาเถิดมามาช่วยกัน

ตอนที่ ๒ จากบทประพันธ์ข้างต้น จงเขียนคำที่เป็นครู และคำที่เป็นลูกในช่องว่างที่กำหนดให้

คำครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำลูก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทบทวนกระบวนฉันท์	ขณะวันจะล่วงวัย
เลื่อนหลงอสงไขย	มนะนี้กระลิกนาน
คำเบาก้เขลานั้น	ครุหนัก บ เชี้ยวชาญ
ลองลงผจงจาร	ลหุร้อยกระร้อยทาง
คำไทย บใช้แขก	สระแยกพยางค์วาง
ยากเล่นผะแผ่นผาง	ผงะไอ้อ์ อะโหฉั้น
นาที่ฤดีรัก	ระอุหนักมโนผั้น
ร้อยศัพท์พจน์พลัน	ผิวเธอจะเผลอมอง
เมียงเพลงเซลงท่า	อุระร่ากระหน้ากลอง
มารักเถอะเราสอง	รติเลิศประเสริฐล้ำ
หากชอบก็ลอบยืม	ขณะจิมนะพิมพ์จำ
อ่านหน้อยนงามข้า	หฤทัยจะให้เธอ

ตอนที่ ๓ จากบทประพันธ์ข้างต้น จงเขียนคำที่เป็นครุ และคำที่เป็นลหุลงในช่องว่างที่กำหนดให้

คำครุ

.....

.....

.....

.....

.....

คำลหุ

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกชุดที่ ๒

คำครุ ลหุ

ตอนที่ ๑ คำกรู » โหย , หวน , หวูด , หวูด , รถ , ไฟ , จุด , หมายถึง , อยู่ , ไหน , ใน , โลก , กว้าง , ผ่าน , หุบ
เหว , เล , ทราย , ไป , ตาม , รวง , เลื้อย , ลอด , โมงค์ , กว้างอัน , มีด , นาน , เด็ก , น้อย , ของ , ของ , แม่ , ใช้
ไป , ซื่อ , ของ , ซื่อ , ข้าว , สาร , เอา , ไม้ , เขี่ย , รถ , ไฟ , บน , ใบ , ลาน , รถ , ไฟ , คลาน , เป็น , อ.อ่าง ,
ลาน , ลือ , พราง , ความ , เป้า , พบ , รอย , ขาด , ตรง , ที่ , คาด , ว่า , มี , เจริญ , วางที่อ , นั้น , ทำ , ความ ,
อ้อม , หาย , ไป , หลาย , มีอ , เด็ก , น้อย , ดี , มีอ , ทับ , รถ , ไฟ , จน , แหก , เหลว

คำลหุ » ทะ , อุ , ละ , กระ , จะ , กระ

ตอนที่ ๒ คำกรู » เขียน , คน , ด้วย , คน , ใหม่ , เขียน , หัว , ใจ , ด้วย , ไม้ , ตริ , เขียน , ปาก , ด้วย , จี ,
ริต , จำ , นร , จา , เขียน , มอง , สอง , มือ , ด้วย , ซื่อ , สัตย์ , ศรีท , ธา , มุ่ง , มั่น , ปัญ , ญา , มา , เกิด , มา ,
มา , ช่วย , กัน

คำลหุ » พ (พะ) , ตู , จ (จะ) , ส(สะ) , และ , และ , และ

ตอนที่ ๓ คำกรู » ทบทวน , บวน , ฉันท , วัน , ล่วง , วย , เลื่อน , หลง , สงไขย , นึก , ลึก , นาน , คำ
เบา , เวลา , นัก , นัก , เขียวชาญ , ลอง , ลง , จง , จาร , ร้อย , ร้อย , ทาง , คำไทย , ไซ้ , แยก , แยก , ยางค์
วาง , ยาก , เล่น , เล่น , ผาง , โอ้ , โห , ฉันท , นาที , ดี , รัก , นัก , โน , ผัน , ร้อย , ศัพ , พจน์ , พลัน , ผิว , เซอ
เปลอ , มอง , เมียง , เพลง , เลง , ทำ , ร้า , หน้า , กลอง , มา , รัก , เรา , สอง , เลิศ , เสริฐ , ล้า , หาก , ซอบ
ลอบ , ยิ้ม , จิ้ม , พิมพ์ , จำ , อ่าน , หน้อย , งาม , จำ , ทัย , ให้ , เซอ

คำลหุ » กระ , ขณะ , จะ , อ(อะ) , จะ , ระอุ , มนะ , ระ , ก็ , ครุ , บ , ผ(พะ) , กะ , บ , สระ , พ
(พะ) , ผะ , ผงะ , อะ , ฤ , บ , ท(ทะ) , จะ , ซ(ชะ) , อุระ , กระ , เอะ , รติ , ประ , ก็ , ขณะ , นะ , หฤ , ลหุ ,
นะ , จะ

คำชี้แจง

ชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ คณะของอินทรวีเชียรฉันทน์ ๑๑ จัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะการแต่งอินทรวีเชียรฉันทน์ ๑๑ และทำให้เข้าใจคณะของอินทรวีเชียรฉันทน์

วัตถุประสงค์

นักเรียนสามารถเขียนอธิบายคำครุ ลหุจากข้อความที่กำหนดให้ และสามารถโยงสัมผัสบังคับของอินทรวีเชียรฉันทน์ ๑๑ ได้ถูกต้อง

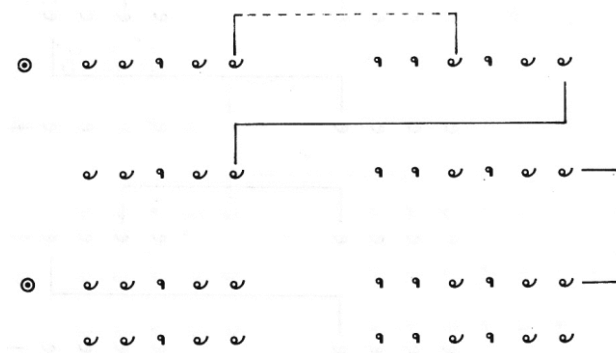
ใบความรู้เรื่องอินทรวีเชียรฉันท์ ๑๑

ฉันท์นี้มีความหมายว่าเพชรของพระอินทร์ เป็นฉันท์ที่ไพเราะรองจากวสันตดิถีฉันท์ เป็นฉันท์ที่มีลีลางดงามรุ่งเรืองประดุจสายฟ้า ซึ่งเป็นอาวุธของพระอินทร์ มีท่วงทำนองสละสลวย สำหรับแต่งในเรื่อง โนม้นำใจให้หวนไหวอ่อนโยน บังเกิดความเอ็นดู สงสาร หรือ เศร้าสลดใจหรือบรรยายความ และใช้ชมความงามต่าง ๆ

ลักษณะบังคับ

๑. บทหนึ่งมี ๒ บาท หรือ ๔ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ บาทหนึ่งมี ๑๑ คำ
๒. ครู - ลหุ และสัมผัส ตามแผนผัง และตัวอย่าง

แผนผัง

ตัวอย่าง

บงเนื้อก็เนื้อเต็น	พิศเส้นสรีร์รัว
ท้าวร้างและทิ้งตัว	ก็ระริกกระริวไหว
แลหลังละลามโล	หิตโธ้อเอะหลังไป
แผ่ผาดอนาถใจ	ระกะร่อยเพราะรอยหวาย

(สามัคคีเภทคำฉันท์ ของชิต บุรทัต)

คณะของอินทรวชิรฉัตร ๑๑
ตอนที่ ๑ เต็มคำครุ ลหุ

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเติมคำครุ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. พุทธาทีปณจิต .....
๒. รกสรรเสรีญา .....
๓. พิเคราะห์คิดพินิจปรา .....
๔. พร้อมเพรียงประเสริฐครัน .....
๕. บ นิราศนิรันดร .....
๖. นรอื่นก็แลเหลียว .....
๗. ควश्यकประโยชน์ขึ้น .....
๘. เฉพาะมีชีวีครอง .....
๙. ใครเล่าจะสามารถ .....
๑๐. รวิวาพระแวงกัน .....
๑๑. ผิวใครจะใคร่ลอง .....
๑๒. หวังเทอญมีต้องสง .....
๑๓. พลหักก็เต็มทน .....
๑๔. แน่นหน้ำมหาชน .....
๑๕. หสล่วนสลดใจ .....
๑๖. ควรเพื่อจะสมเพช .....
๑๗. เสื่อมสี่สະผมเฝ้า .....
๑๘. ผิดวิลสะดวกใด .....
๑๙. บงเนื้อก็เนื้อเต้น .....
๒๐. สิริพบพะกับคา .....

คณะของอินทรวชิรฉัตร ๑๑

ตอนที่ ๒ เติมตำแหน่งครุหลุ

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วเติมตำแหน่งคำครุ หลลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เพียงเพ็ญลีโลมหล้า
แสงดาวก็พราวพรม
พระพายผะแผ่วพลิว
ฉ่ำเย็นมิคลายคลอน

นภาพราสว่างสม
ชุตีโรจน์ ณ อัมพร
ปะทะผิวระโหยอ่อน
บ่มีชื่นมฤตโชย

.....
.....
.....
.....

สองหัตถ์ประณตพลัน
ขอต่อประพันธ์แพร
อินทรวชิรฉัตรแก้ว
เบาหนักสลับตาม

มนม้นทะเลันแด
กิริะเลื่องกระเดื่องนาม
รุจิแพรวระบำความ
อุปเท่ห์โบริภณ

.....
.....
.....
.....

พิจมรรายถียัด
ร้อริษยาอัน
ตั้งนั้น ณ หมูไต่
พร้อมเพรียงนิพัทธ์นี้

สุประพตีสงวนพรรค
อุปเฉทไมตรี
ผี บ ไร่สมัครมี
รวิวาทระแวงกัน

.....
.....
.....
.....

.....

คณะของอินทวิเชียรฉันท์ ๑๑
ตอนที่ ๓ โยงสัมพันธ์บังคับ

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วโยงสัมพันธ์บังคับของอินทวิเชียรฉันท์ ๑๑ ให้ถูกต้อง

ราชาพระมิ่งขวัญ	สุนิรันดร์ประเสริฐศรี
ไพร่ฟ้าประดามี	มนชื่นสรานูใจ
ทรงเป็นบิดรราชูร์	กิตติชาติขจรไกล
กอปรบารมีชัย	ชุตินิเวศเวียง

ใครหนอพระคุณท่าน	ผิประมาณประเมินค่า
ปากฟ้าละลันตา	พสุธาภิเษกปาน
ยามเยาว์ถนอมเจ้า	ดุจเงาตลอดกาล
รักใครบ่เทียมท่าน	ชนนี้ชนกเรา

ขอบเขตประเทศขันท์	อภินันท์สิรุ่งเรือง
ร่วมมือระหว่างเมือง	จิตชอบประกอบการ
สืบเสาะประเทศหลัก	มนะรักประสานงาน
ค้าขายก็แบ่งบาน	กิจการก็รุ่งเรือง

เฉลยแบบฝึกชุดที่ ๓
คณะของอินทรวีเชียรฉันท์ ๑๑

คณะของอินทวิเชียรฉันทน์ ๑๑

ตอนที่ ๑ เต็มคำครุ ลหุ

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเติมคำครุ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. พุทธาภิบัณชิต	..... ั๊ ั๊ ั๊ ั๊ ั๊ .....
๒. รภสรรเสริญสา	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๓. พิเคราะห์คิดพินิจปรา	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๔. พร้อมเพรียงประเสริฐครัน	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๕. บ นิราศนิรันดร	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๖. นรอื่นก็แลเหลียว	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๗. ควश्यकประโยชน์ขึ้น	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๘. เฉพาะมีชีวิตครอง	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๙. ใครเล่าจะสามารถ	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๑๐. รวิวาพระแวงกัน	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๑๑. ผิวใครจะใคร่ลอง	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๑๒. หวังเทอญมิต้องสง	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๑๓. พลหักก็เต็มทน	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๑๔. แน่นหน้ามหาชน	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๑๕. ทสล้วนสลดใจ	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๑๖. ควรเพื่อจะสมเพช	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๑๗. เสื่อมสี่สัพพมเฝ้า	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๑๘. ผิดวิลสะตวกใด	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....
๑๙. บงเนื้อก็เนื้อเด่น	..... ั ั ั ุ ั ั ั .....
๒๐. สิริพบพะกับคา	..... ุ ุ ุ ั ุ ั ั .....

คณะของอินทรวชิรฉัตร ๑๑
ตอนที่ ๒ เต็มตำแหน่งครุฑ

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วเติมตำแหน่งคำครุ หลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เพียงเพ็ญลีโลมหล้า
แสงดาวก็พราวพรม
พระพายผะแผ่วพลิว
ฉ่าเย็นมิคลายคลอน

ัััััั
ัััััั
ัััััั
ัััััั

นภพราวสว่างสม
ชุตีโรจน์ ณ อัมพร
ปะทะผิวระโหยอ่อน
ป๋มีชื่นมฤตโชย

ุุุุุุ
ุุุุุุ
ุุุุุุ
ุุุุุุ

สองหัตถ์ประณตปลัน
ขอต่อประพันธ์แพพร
อินทรวชิรฉัตรแก้ว
เบาหนักสลัตาม

ัััััั
ัััััั
ัััััั
ัััััั

มนมันทะลันแด
กิริะเลื่องกระตื่องนาม
รุจิแพรวระบำความ
อุปเท่ห์โบรมาน

ุุุุุุ
ุุุุุุ
ุุุุุุ
ุุุุุุ

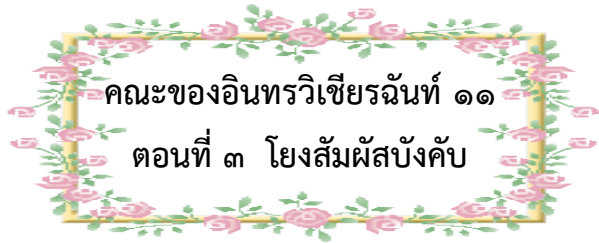
พิจมรรายาที่ยึด
ร้อริชยาอัน
ตั้งนั้น ณ หมูไต่
พร้อมเพรียงนิพัทธ์นี้

ัััััั
ัััััั
ัััััั
ัััััั
ุุุุุุ

สุประพฤตีสงวนพรรค
อุปเฉทไมตรี
ผิ บ ไร่สมัครมี
รวิวาพระแวงกัน

ุุุุุุ
ุุุุุุ
ุุุุุุ

คณะของอินทวิเชียรฉันท์ ๑๑
ตอนที่ ๓ โยงสัมพันธ์บังคับ

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วโยงสัมพันธ์บังคับของอินทวิเชียรฉันท์ ๑๑ ให้ถูกต้อง

